

Mkl *i*

3475

Landesbibliothek
Mecklenburg-Vorpommern
Günther Uecker

[https://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1847006469/phys_0001](https://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1847006469/phys_0001)

Math. i.
3475

DISSERTATIO JURIDICA,
^{DE}
INTERSTITIIS DOMUUM,
^{IN}
QVIBUSDAM CIVITATIBUS MECKL.
MAXIME
BUETZOVIENSI:

^{QVAM,}
DEO T.O.M. CLEMENTISSIME ANNUENTE,
IN UNIVERSITATE FRIEDERICIANA,
QVÆ EST BUETZOVII,
PRAESIDE,

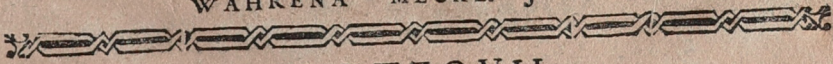
DN. ERN. IO. FRIED. Mantzeln,

SEREN. DUC. REGN.
CONSIL. CANCELL. ATQVE CONSIST. COM. PAL. CÆS.
ET IURIS PROF. ORD. SUE FACULTATIS DECANO COE-
NOBIIQVE S. CRUCIS, PARITER AC OECONOMIÆ
ECCL. ROST. PROVISORE,
STUDIORUM SUORUM PROMOTORE HONORATISSIMO,
IN MEMORABILI TEMPLO CIVITATENSI,

^{QVOD P. T. EST}
AUDITORIUM MAXIMUM ET INSTRUCTISSIMUM:
ANNO MDCCLXI. DIE XIII. JULII AB HORA
NONA MATUTINA,

DEFENDET,
ULR. JO. FRIED. DARJES,

WAHRENA - MECKL. J. V. C.

BUETZOVII,

IMPRIMEBAT JOH. GOTTH. FRITZIUS, SEREN. REGN. AUL.
ET ACADEM. TYPOGRAPH.

DISSERTATIO
IN
INTERSTITIIS DOMINUM
OYRISDAM CIVITATIS MECKL.
BUTTNOVENSIS
IN
UNIVERSITATE ROSTOCKIANA
ON ERN. IO. FRIED. STANISL.
AUDITORIUM MAXIMUM ET INSTRUCTIONUM
ANNO MDCCLXXI DIE TER. IULII AB HORA
HRA. IO. FRIED. DARJEC.
PUBL. NOV.

SERENISSIMO DUCI
AC DOMINO,
DOMINO
FRIEDERICO,
DUCI REGNANTI MECKLEN-
BURGENSI, PRINCIPI VANDA-
LORUM, SVERINI ET RAZE-
BURGI, COMITI ITEM SVERI-
NENSI, TERRARUM ROSTO-
CHII ATQVE STARGAR-
DIÆ DOMINO:

ACADEMIÆ
FRIEDERICIANÆ,
MECKLENBURGICÆ, FUNDA-
TORI & NUTRITORI,
LONGE GRATIOSISSIMO:
PATRIÆ PATRI
AC
DUCI DOMINOQVE NOSTRO
LONGE CLEMENTISSIMO:

primam hanc,
in dicta Academia, quæ
est Bützovii,

habendam dissertationem
juridicam,
cum devotissimo voto, felicitatis,
pacis & lætitiæ,
ad limina sancta & pedes,

submississime atque humillime
deponunt,

P R Æ S E S,

ERN. JO. FRIED. Mantzel,

& *R E S P O N D E N S,*

ULR. JO. FRIED. DARJES.

habendum differentiam

judicium

cum devotissimo voto, felicitate,

pacta & laetitia,

ad hunc finem & pedes,

infinitissime adque humillime

deponunt,

PAVSES,

ERN. JO. FRIED. SCHNEIDER,

RESPONDENS,

ULR. JO. FRIED. DAVIES.

F. F.
DISSERTATIO JURIDICA,

DE

*Interstitiis domuum, in quibusdam Civitatibus,
speciatim Bützoviensi.*

INGRESSUS.

enientes, ex Divina & Ducali voluntate
& gratia, Bützovium, quod abhinc erit
Sedes Musarum, faxit Omnipotens! felici-
sima, observavimus interstitia multa-
rum domuum singularia, qualia antehac obiter, & in
aliis nonnullis locis, in transitu vidimus. Appellantur
heic loci, *Tüschen, Hüschen*; non ac si essent domun-
culæ; sed quia sunt, *tüschen den Hüsern*, inter domos.
Procreavit hæc denominatio, apud nonnullos, plane no-

a

vum

vum vocabulum gallicum: *tucheuse*. Illorum dominium est omnino commune, quia spatium ipsum. De privatis sermo est, quia publica, de quibus infra, paulo aliter sentiendum. Habentur tamen, ut nobis refertur, exempla, a regula abeuntia. Placuit, de illis, & occasione illorum, scribere dissertationem, publice ventilandam, variasque assertiones ex materia servitutum exhibere. Est illa particula quædam tractationis propædiem, publicandæ, de urbe *Academica*. Annuat D. T. O. M. & faveant Lectores Benevoli.

TRACTATIO.

§. I.

Materia, de servitutibus, est de intricatis & subtilibus; non per se & quia talis; sed per Ictorum, præsertim Romanorum, hinc & vel necessario, vel ex suis causis, romanizantium studia. Odium communionis, hinc & servitutum, quæ absque quadam communione raro quæunt concipi, multum ad litigia semper contulit, & migrarunt, ex responsis & doctrinis Romanorum Prudentum, varia in Pandectas & Institutiones, quæ tricus & apinis sunt similia quæque difficillime intelliguntur. Placet excerpere verba *CARPZOVII*, ex *Decis. ill. Saxon. dec. 108. nr. 1.* Quas vulgo exercitare solent lites jura servitutum, eas haud raro libertatis jure moveri videmus, inter vicinos, qui vel servitutem aliquam fingunt, ubi tamen nulla est; vel, si quia est, eam omnibus modis declinare student, ut, si unquam, certe hoc casu, judex suam discretionem exercere habeat.

§. II.

§. II.

Exemplis ut hoc luculenter probemus, respicimus passus, de servitutum causis perpetuis & de individuitatibus earundem. Volunt legi, de prioribus, *B. HEINECCI spec. diff. de causa servitutum perpetua, rec. Hal. 1756.* & de posterioribus, *Dn. a RAMDOHR, Goetting. diff. de toto jure, per partialem usum servato, quo usucapio libertatis & individua servitutum causa illustrantur.* Excerpamus ex singulis nonnulla, assertum nostrum terse probantia. *HEINECCIUS ita, §. 1. Omnium fere spinosissima doctrina de servitutibus, quippe quæ, ex Corasii sententia, a nemine omnium funditus eruta enucleataque.* Pergit Autor ille, increpans Coepollæ fastuosum libri initium, vocatque eundem virum, in excogitandis calumniis ingeniosissimum. Legantur sequentia, de salebris & asperitatibus, quas hic magnas multasque esse asserit, Scyllæ & Charybdi similes, scribitque, quod, consultis in hac subtili & difficili doctrina Jctorum oraculis, multi redditi fuerint incertiores. Proh! nodi quærentur in scirpis, ex textibus Romanis, qui merebantur inscriptionem: *quid quid non vult intelligi, non vult legi.* Germanorum analogia caret quærelis. *de RAMDOHR §. 25. f. multus est de latebrosis doctrinis, & eleganter allegat Molinæum, qui de se fatetur, quod olim, Candidatus Juris, putaverit, se intelligere, provectus autem senserit, se nihil scire.*

§. III.

Varias servitutum distinctiones, ad decadem usque, præbent libri academici: addendæ venerunt, ad
a 2 tabu-

tabulas nostras, novæ; quas inter & illa, in servitutes *reciprocas & non-reciprocas*. Qua virtutem inest eadem juribus, quæ in substrato, cum præfixa inseparabili præpositione, *com* vel *com* efferuntur, e. gr. *jus convenandi & jus compascui*, de quibus ex professo largiter scripserunt beati viri, FRITSCHIIUS, & HOMBORGIUS. Est in illis idea quædam communionis & societatis, quarum species recenset SCHERBAUM, in *diff. citanda*, th. 3. An dissolubilis sit, affirmamus, *vid. ULLMANNI & CRELLII Diff. spec.* Vicini reciproca videntur habere commoda. Neuter potest interstitium hoc aperire, inscio altero. Præterea esse servitutem continuam, vix est, ut memoremus. Habet eadem, procul dubio, originem ex temporibus, da es noch erlaubt war, in denen kleineren Städten die Häuser mit Stroh zu decken, bey welchen es nicht möglich war, gemeinsame Dachrinnen zu legen. De domibus non-transversalibus cogitamus. Qua transversales cessat omnis illa ratio, si scilicet utraqve talis, & nihilominus dantur ejusmodi Züschenbüschens; unde volunt, sed absque, hactenus, probatione, nonnulli, datas fuisse publicas normas, ut ita & non aliter ædificetur, & quidem ex ratione ab incendiis, de qua in sequentibus. Vincitur illa ex de- & difformitate cet. ad abrogationis, vel si illa, ut videtur, non dabitur adeo, coercionis & restrictionis consilium usque.

§. IV.

Non præcise est hujus loci, nos intromittere, in controversiam, an talia jura sint mutux servitutes, an vero societates. Ponderus & interesse controversiæ sane est,

est, in quæstione renunciationis, maximum. *Vid. B. SCHOEPPFERRI Syn. Pand. tit. de S. P. R. a. n. 14.* Nostram ut exponamus sententiam, qualemcunque, pro societate, in regula, pronunciamus. Propter inevitabiles exceptiones, expectamus casus atque acta, & respondebimus. Neutiquam hoc loco confundantur utrinque servientes atque dominantes vicini, in utriusque classis, rusticorum nempe & urbanorum prædiorum, servitutibus. Judicia divisoria & conventiones soepe talia fecerunt faciuntque exempla. V. C. *Der eine Nachbar hat viele Weyde, aber wenig Wasser; der andere reichlich Wasser, aber nur knappe Weyde &c. &c.* Ergo: & in his exemplis absit idea societatis & scribatur ad tabulam: Servitutes (maneant notio) mutuae sunt vel ejusdem, vel diversae speciei. Notentur etiam quantitates, hinc inde.

§. V.

In civitatibus, ubi domus & ædificia arctius sunt confinia, impossibile fere habetur, quod abesse queant servitutes & soepe emergit, quod vel ejusdem, vel diversae speciei servitutes faciant utrinque dominantem & servientem. Interest, ut ita & in contradictorio, statuas, cogitantes simul, de servitutibus necessariis de quibus legantur, *diff. Riviniana, Lips. sub rubro in terminis, ex anno 1734. & Mantzeliana, Rostoch. ad reg. quod tibi non nocet &c. item Crelliana, de servitute necessaria, compendii causa, Viteb. 1750. & ejusdem auctoris diff. de stillicidio, altius tollendo, etiam cum damno vicini, 1744. item de servit. ad certum modum restrictis 1751. Satis!*

§. VI.

Ut ad rem & applicationem veniamus, respiciamus, in themate, interstitia domuum urbicarum præsertim & specialiter Butzoviensia. Oculis, etiam prætereuntium tantum, incidit qualitas & conditio. Nobis sunt servitutes mutuæ & quidem tales, quæ quidem evitari potuissent; sed absque conventionione, ex legibus societatis, finiri nequeunt, unde circumspicte de illis erit sentiendum; id quod successive tentabimus.

§. VII.

Non paucos perquisivimus scriptores, de servitutibus, mole majores minoresque, generales specialesque; & non licuit, de hoc objecto aliquid invenire. Ex MANZII *append. Tr. de Serv. agente, de muro communi*, aliquid sperabatur, sed frustra. Unde concludimus, ad ædificandi consuetudinem rariorem hanc referendam esse speciem. Unicus COEPOLLA statim excerpitur, quæ passum, aliquid inferentem. Ex jure communi Romano, juvat evolvere *tit. C. de ædific. priv. in cujus l. 9. & 12.* disponitur, ut in ædificando, juxta publicas ædes intermitteretur spatium XV. pedum: inter vicinorum ædes XII. ut tali intervallo ædes vindicarentur a periculo incendii. De veterum quinque pedibus, inter agros confines, *vid. leges & DD. in materia finium regundorum & fori competentis, maxime in criminalibus.* Evolv. SCHOEPPFERI *Syn. Tit. fin. reg. n. 10. & tit. de Judic. n. 41.* quæ materia requirit ideam interstitiorum, quæ passim in patria appellantur *Striede: Rämpe*, de quibus *vid. Selecta Jur. Rostoch.*

*Roskch. fasc. 2. p. 16. Eadem cura, (ita B. STRAUSS. 7C. Witteb. in Diss. hab. 1681. de obligat. patrisfam. in cujus adibus incendium ortum) in quarundam Civitatum statutis exponitur. Rationem locat in derivatione ignis ad vicinos evita-
Sane non multum ea habet ponderis & pro natura re-
scriptorum Imperatoriorum, quæ in Codicem conge-
sta, specialis loci fuerunt, in supplicatione; quoniam,
qua Romam & magnas urbes, alias, nihil ullibi palpa-
tur, ex rationibus status, de quibus subinde. BRUNN. ad
dict. leges specialiter nominat ædes sacras. JUS. LUBEC.
L. 3. Tit. 2. von Bau-Sachen, nulla fert interstitia.*

§. VIII.

Promissimus excerpturam COEPOLLÆ. Videatur igitur ejusdem Tractatus de servit. U. P. Cap. 44. quæ verba n. 7. Habeo duas domos, habentes claustrum vel porticum communem, in medio illarum adium: Unam simpliciter vendo, & aliam retineo: cujus erit claustrum, vel porticus? Dic, quod debeat dividi, κ. τ. λ. Casus fuit singularis & rarior, quem sibi finxit Coepolla. Nos versamur in urbibus, & quidem iis, ubi interstitia fere conficiunt regulam: possunt tamen & ulteriora cum utilitate aliquando legi. Numero 8. vocatur porticus cooperiens agiturque de ostiis, vel ex utraque domo, vel ex una tantum. Differunt igitur entia Coepollina a nostris omnino. Nec præcise quadrant, quæ habebat antea, in Cap. 40. n. 8. 9. B. STRUVIUS, in diss. de ædif. priv. §. 47. rotunde, ex principiis melioribus, scribit: Et utique contiguas esse ædes in civitatibus constat. conf. §. 59. & 63. ubi quærit B. Autor: Anne liceat, si domus corruerit, hortum ex area facere? & respondet, ex
L. 3.

l. 3. C. de edif. priv. qva verba: Presidem Provincia, causa cognita, aestimare debere, an conveniat eandem aedificii faciem in civitate restituere, aut in hortum convertere. Maeste! Respiciatur praxis civitatum insigniorum, in quibus, possessores hortorum, versus plateas, qvi, ante incendia & alios casus, fuerunt domus, coguntur, ut vel ipsi aedificent, vel aliis cedant.

§. IX.

Antequam progrediamur, de conceptibus *domuum & vicinorum*, in quantum necessarium, erit differendum. Aedificium est genus: ædes, pluralis numeri tantum & ædes utriusque numeri, distinguunt Grammatici. Domus differt, qvia proprie intelligi solet, in qva paterfamilias habitat, *vid. Popma de differ. verb. v. ædes l. 203. de V. S. & varia.* Domus est unius familiæ, sicut urbs unius populi, habitaculum & sumitur interdum pro ipsa familia, unde eloquimur: *das = = sche Hauß: aus dem = = Hause NN.* secundum omnes gradus, ad Nobilitatem inferiorem usque, inclusive, *l. ult. ff. de offic. Pres. Leg. STRUVII jam cit. diff. de edif. priv. juribus, hab. Jenæ 1646. rec. Lips. 1751.*

§. X.

Vicinorum conceptus variat; mox enim latior, mox strictior habetur. In hoc illos tantum volunt comprehendere, qvi nobis sunt contigui junctaque aedificia nobiscum tenent, ita, ut nullum viæ spatium sit intermedium. *L. 4. §. 10. ff. fin. reg. L. 239. §. 7. ff. de V. S. Qui igitur januas habent, ita B. GERDES, in diff. Gryph. ex anno 1675. de Jure vicinorum, C. 1. §. 2. allegans nostrum Meckl. Cancell. Coth-*

Cotbmannum, simul, cum contiguitate, (contignitate) vicinas, apertas, vicini sunt; e regione autem, seu adversum habitantes, cum platea publica intercedat, tales non sunt habendi. Hac Gerdes: ultima assertio soepe peperit lites gravissimas. Distinctionibus opus erit variis. Merentur illæ, cum casibus practicis, specialem dissertationem, etiam propter exempla practica patria, qva jura protimeseos, v. gr. Gustrovii, alibi: Legat ille scripturus Tiraqvellum, aliosqve.

§. XI.

Vicinus dicitur a vico, germ. *Wick*: significatqve locum, habentem aliquale minimum cingulum, gradumqve securitatis, supra pagos. De Convicaneis vid. Lexica. Germanice efferimus: *Nachbar*, i. e. *Nahbauer*, *Naber* in lingua Sax. infer. Græce vocatur *καίον παρά*, habitans prope. Hebr. *חבר*, *chaber*, s. *chaver*, socius; in qva voce, qvæ & conjunctum, sodalem, collegam, proximum denotat, est singulare acumen; quoniam, uti jam scriptum, servitutes, maxime urbanæ, sunt communionibus fere inevitabiles, vid. l. 15. ff. de servit. Obiter adjicimus, vocem *Stadt* derivari a Romanorum stativis, vid. B. LINCK in diff. *Altorsiana*, ex anno 1723. de jure edificandi, in suo, C. 1. p. 4. ibiqve all. *Cluver*, *Lehmann*, & *Knipschild*.

§. XII.

Liceat, pro voluptate, pergere. Vicini distinguuntur in *Feld- & Haus-Nachbarn*; priores, qva
b
cam-

campos, sylvas, hortos, prata, alia, magis appellantur aff- & confines, *vid. l. 4. §. 10. & l. 12. ff. fin. reg.* Altera, in **Seiten-Nachbarn** und **Ueber-Nachbarn**, jam est tacta distinctio. In pagis latius omnia patent & quæ ædificia rariores emergunt quæstiones. Nonnulli vicinum appellant, illum, qui vocem vocantis potest sentire, allegantque *Tit. ff. ad SC. Silan.* alii adhibent textum *l. non solum ff. de N. O. N. B. GERDES in dict. diff. §. 3.* in hæc incidens, scribit eleganter: *Voces non stentoreæ, nec admodum tenues, aut submissæ, sed communis loquela, habita simul temporis aliorumque ratione, quæ judicis arbitrio relinquenda. Leg. Menoch. de A. F. 2. cas. 222. n. 15.* In sensu Juris publici & rhetorico, character latius accipitur. Hoc certum, nimiam distantiam vicini non producere servitutem, *l. 38. f. ff. commun. præd.* Scribat de his plura futurus autor disputationis, von **Ueber-Nachbarn**.

§. XIII.

De vicinis multa, & juridice & moraliter, veni-
rent scribenda. Bonus vicinus est inæstimabilis: Ein
Nachbar in seiner Nähe, ist besser, als ein Bluts-Freund,
in der Ferne. Inter paroemias germanicas habentur &
hæ: Mit guten Nachbarn hebet man den Zaun auf:
Mit guten Nachbarn ist gut Städte bauen. *Zeiler, Cent. 2.
aph. 510.* Omnis communio, qualis, soepissime minimum,
intercedit vicinos, est periculosa: Dicunt interdum:
Warum sollten wir nicht gute Freunde seyn, wir haben
ja nichts zu theilen: ergo, dato casu rei communis, bla-
terat soepe mater rixarum. Themistocles, inter Græ-
cos

cos Princeps, cum aliquando vendere vellet prædium, addere jussit, quod bonos haberet vicinos. *Add. Nov. 63. in fine.* Singularia jurium, de arcendis opificibus strepiferis, periculosis & ingratis, in genere, aliquando speciali exposuimus dissertatione. Reservamus litteratorum specialissima, ad particulam novam, tractationis, *de Urbe academica.* Unicum hoc loco facimus assertum, quod sutores & sartores aliique cantando magis sint incommodi, quam, per opificium ipsum, strepiferi. *conf. verba textus concernentis, meditationes deturbant.* Verum, rarefacta est, per stultam superbiam, ea pietatis species.

§. XIV.

Quid movere possit magistratus, vel superiores, jubentes, vel concedentes, vel etiam vicinos, unquam hæc talia interstitia statuere, largiri & ex beneplacito facere, sub libertate contradicendi, venit considerandum. Est, in regula, Reipublicæ & civitatis interest, ut multiplicentur & splendeant, maxime versus fora & plateas, ædificia, præsertim domus. Hæc elegans assertio obstat omnibus ejusmodi interstitiis, quoniam ad oculum potest demonstrari, ex decem, vel paucioribus etiam ejusdem farinæ interstitiis, fieri posse novam specialemque domum. Quod cum ita sit, quo majores civitates, eo pauciores dantur tales lacunæ, quibus ergo plane carere potuerunt urbes, quoniam, quæ pro illis allegantur, facile possunt removeri junctis contramilitantibus rationibus decidendi. Splendeant civitates, uti est in memorato dictorio; sed quis, quæso, in hac specie est splendor?

dor? Deformitas evidentissima & difformitas rudissimorum asserum aliquot, utut paucis asibus corrigenda, vehementer offendunt oculos. Coerceatur deformatio, & excolatur decus Civitatis. Laudatur, in l. 2. §. domus, C. de præd. & omn. rebus navic. qvi liberali instituto habitationem suam urbis ornamento adjecerat. Aediles Curules inter alia curabant ædes, vid. Rosin. Antiqu. Rom. L. 6. C. 25. Postea Imperatores prospiciebant, vid. Lex 4. C. de ædif. priv. ad qvem Tit. commentans B. BRUNNEM. scribit, de forma ædificiorum, ita comparanda, ne disparitas vicinorum ædificiorum sit ingrata, oculis intuentium. JUS LUBEC. Lib. 3. Tit. 12. ad idem collineat, vid. Art. 1. §. speciatim art. 10. vetat cloacas publico incommodas. DN. STEIN, in der Abhandl. des Lübschen Rechts, ad dict. Art. terse scribit: denn sonst würde der entstehende üble Geruch, die auf den Gassen gehende Leute, und den Nachbarn zu sehr incommodiren, und hinfolglich dem publico so wohl, als worauf vornemlich zu sehen, als den Nachbarn, etwas zu nahe, und zum Schaden gebauet seyn. Add. MEVIUS ad art. 10. d. Tit. n. 2. item l. 13. 14. de S. P. U. l. 28. ff. comm. div. c. 56. de R. J. in 6. Coepolla militat, contra fœtorem & pergit, resistendum esse iis, qvi sic latrinas exstruunt, ut excrementa dejiciantur in plateam. De Jure communi Aedilibus fuit injunctum, prohibere, vid. l. un. ff. de via publ. & si quid in ea. Concordant omnium cultissimarum civitatum statuta. Legatur uberius, MEV. ad d. tit. art. 5. §. ante.

§. XV.

§. XV.

Principium igitur splendentium civitatum contra cloacas, sordes ad plateas derivantes, obstat graviter. Fœtor est maxime incommodus atque tædiosus, ne quid dicamus de fundamentorum, præsertim ligneorum, corruptionibus, multis sæpe sumtibus corrigendis. Conferatur, si placet, *l. ult. C. de Jur. Reip.* quæ diffformes areas, maxime collapsas, fisco, imo cuivis occupanti tribuit. *Add. Svetonius, in Vespas.* De coactione, ad vendendum, alii. Legatur omnino *BRUNNEM. ad tit. C. de adif. priv.* Urget ille, *n. 8.* cautionem, ne disparitas oculis sit ingrata. Pergit *n. 8.* cavendum esse, ne civitas ad spectu deformetur. Varia, de mœnians, von Merckern, (quasi arcis) sequentia, nos, hac vice, non tangunt. Potius foret nostrum, cogitare, de pretiis domuum, utrum nempe illa, per nostra interstitia, minuantur: Id quod affirmamus: De stillicidiorum incommodis, quæ domos non-transversales, Siebel-Häuser: Hinc de canalibus, supernis ut plurimum communibus, Röhren f. Rinnen, it. Röhren, vid. Romana notio: flumen: De periculis incendiiorum, ex pice &c. Præferimus, omni casu, die Queer-Häuser.

§. XVI.

Occinetur forte, ædes habere debere canales, aquam pluviam, aliaque fluida transferentes. Sed quid hoc ad rem? quia dantur aliæ viæ aliaque media idem præstandi. Id quod ex iis Civitatibus, ubi non dantur

b 3

inter-

interstitia, imo earundem prohibitiones existant, ad hominem demonstratur. Fiant canales lignei atqve piceati, in partibus superioribus domuum: Fiant inde canales cuprei, lignei, vel ex laminis bracteatis, (aus Blech) facti, aquam ex pluvia, vel nive, sæpe ad voluptatem inhabitantium, recipientes, inque partes inferiores derivantes. Quale commodum, ex tectis, ex quibus plane fit stillicidium, quod guttatim casitat, ut loquitur Imperator, neutiquam habendum vel sperandum. Sunt ejusmodi canales semiotundi, & tubulati, vel communes inter vicinos, quæ conservationem, vel unilaterales, id quod, experientia teste, quæ diversa latera, in una eademque domo, utrumque occurrit. Idem erit in nostro effectu. Si utriusque, erit servitus mutua, irrenunciabilis & reparationis mutua, effectus se ipso jure & facto prodit: Si aliter factum est structuræ anomolon, quod, post præscriptionis annos, erit irreparabile. Fiant, quantum fieri potest, domus transversales, *Ueber-Häuser*: jungantur plures ejusmodi contiguitates, vel contignitates, & causa erit, quantum ad plateam, conclamata; quantum autem ad posterius latus, facile ex exemplis dictis apparet, dari consilia, canalibus mutuis obstantia. Fluat aqua, etiam impura, modo non sit foetidissima, per vias haud adeo tædiosas, in publicos canales platearum, quas vocant *Rönnen-Steine*.

§. XVII.

Præsentiscimus oblocutionem, ex argumento superiori, ab incendiis; putatur enim, tale interstitium,
ex

exorto incendio, partim ob stare, ne tam facile corripiatur domus vicina, a serpente, vel furente flamma; partim per illud, instar itineris comparatum, facilius accurrere posse extincturos. Verum, quoad prius, vix aliquid inest roboris, & quæ posterius, patentes, foresque junuæque, per mediam domum idem & plura poterunt præstare; immo interstitium illud aliquot pedum, pro & contra ituris & sibi occurrentibus, parum præbebit emolumenti. Retrocogitandum etiam erit de tectis stramineis, quæ ad primas flammæ solent tota corripi & ruere atque interstitia ardentibus explere ignis alimentis.

§. XVIII.

Evolvantur Scriptores, de incendiis, visum, quod fileant, de nostris interstitiis: Legantur silentes pariter Ordinationes, de cura ignium, die Feuer-Ordnungen. Ordinationes Politicæ Mecklenburgicæ nihil habent desuper. Antiquissima impressa, de 1516. melius præbet remedium & majus largiusque facit interstitium, verbis: so ydt de Noturft ervordert, oder ereschet, de negsten twee, (quæ latus utrumque, nisi angularis, una) edder mehr Häuser darby, glatt dahl rythen unde brecken, darmit solches nich wyder überhand nehmen måge.

§. XIX.

In eleganti dissert. *Altorfina, Deinliniana, hab. 1731. de singulari custodiendorum ignium cura & inspectione*, speciatim, von der Feuer-Schau, nihil plane ad hoc institutum

tum deprehenditur, præter substantiam, de cura ignium, in genere; Quam Sect. I. Autor, optime tractans Jus Rom. exponit, pergendo, per secundam, de praxi Germaniæ tersæ & cum allegatione, variæ providentiæ, legalis & statutiariæ, adusqve finem, p. 50. Addatur *Stryckii Diff. de Jure furnorum*. Adjecit historice Deinlinus, & per sigilla ære expressa, familiæ nobilis, Dominorum de PLESSEN illustre ornamentum, ex officio hereditario, qvo veniunt, nomine derer Reichs-Feuer-Herren. Vid. qvæ hæc manus inferi curavit, paginis statis Meckl. denen Intellig. Bogen, anno 1749. n. 33. Illustris Ord. junior, qvæ prodiit, s. r. Schwerinische revidirte und verbesserte Feuer-Ordnung, d. d. 1. Jul. 1757. qvam submisit sibi notent omnes aliæ nostræ civitates, §. 9. prohibet, alle Säune, zwischen den Zimmern, weil sie das Feuer gar geschwinde, von einem Orte zum andern, leiten. Mandatur, loco sapium, bretteerne Geländer zu machen, §. 12. jubetur, die Leitern unter denen Dächern, in brauchbahren, tüchtigen Stande zu erhalten. Huic fini forte inservirent interstitia nostra, cæteris tamen paribus.

§. XX.

Videtur, ubi consuetudo, vel lex & statutum, hætenus talia interstitia introduxit, vel toleravit, esse servitus reciproca necessaria, sive legalis, qvoniam modus, ita ædificandi, esset imperatus. Sunt inter Jctos, etiam inclytos, qvi ejusmodi servitutum existentiam plane negant. E. gr. perspicacissimus ille *ARN. VINNIUS ad §. fin. l. de Servit. n. 1. vid. Diff. Harprechto-Heubeliana, de servitute legali*

legali ejusque variis in Jure effectibus, hab. Kil. 1725. cujus autor totam materiam appellat eousque incultam. Præbetur § 1. definitio bene placens, eoque exiens, quod sit, qualitas five facultas, ipso jure constituta, vi cujus serviens, vel in persona, vel in re sua, aliquid pati vel non facere tenetur.

§. XXI.

In sequentibus, a §. 10. differitur, ad nonnullas leges, incommoda servitutum, ab ædificiis urbanis, arcen-
tes ipso jure; Utrum nempe de urbe Roma tantum sint accipiendæ, & post erudita varia, de constitutionibus localibus, ita inquit: *de servitute ædificiorum quæstiones, quo celebriores sunt urbes, eo etiam ibidem sunt frequentiores; in municipiis vero eo rariores, ac spatium ædificandi illic magis est liberum, ac in urbibus populosioribus.* In §. 13. ulterius, de servitutibus differit localibus, & eleganter allegat Nov. 63. disertis verbis ad urbem Constantinopolitanam restrictam: Objectum Constitutionis illius est splendor domuum, cum norma distantiarum. Quam vellemus paginas permittere, integram insertionem. Sed patet lecturis omnibus, quorum multi repetent lectionem, mota saliva, ex primis præfationis verbis: *Causam, quæ dolose fit, in hac regia civitate, circa domuum ædificia, cohibere & emendare, justum credimus.* Providentia Juris Lub. & Hamb. vid. in una pagina, in **Steyernagels** *Memorab. Stat. Lub. & Hamb. ax. 23.* Addimus, dari in nonnullis nostrarum civitatum, imo pagorum patriorum, servitutes consuetudinarias, plane singulares,

res, & respectu Juris Romani, ad innominatas referendas v. gr. Schafe-Waschen, Bleichen, Flachs-Röthen, Flachs-Spreissen, Zeug-Waschen, Schwang-Ruhten &c. &c. Quorsum & referenda jura bannaria e. c. Zwang-Krüge = Mühlen = Oefen, it. Zwang-Spielleute = Frohnen &c.

§. XXII.

Effugisset fere sequens observatio. Occurrit, in l. 59. ff. de V. S. angiportus, vel angiportum. Definito portu pergitur: *statio est conclusa atque munita, unde angiportum dictum est. Gothofr. in notis, allegat Vitruvium, Festum atque Varronem.* Sed nihil emergit, quod ad interstitia nostra ex his notis posset applicari. Calvinus quidem in Lexico: ita differit: *Angiportus, vel angiportum est legitimum spatium duorum sc. pedum, cum semipede, relictum inter insulas, seu portus, ac reliqua domui contigua, ut per id merces importentur, exportentur, u. t. l.* Pergit deinde: *Festo angiportus est iter compendiarium, in oppido: eo, quod sit angustus portus, i. e. aditus in portum, b. e. insulam.* Aliis angiportus *arctam sive angustam viam significat.* Sed neque hæc ad nostrum quadrant objectum. B. BRUNNEM. ad tit. C. de adif. priv. n. 16. occasione manianorum, de angiportis aliquid affert, quod nihil ad nostram rem facit.

§. XXIII.

Qua argumentum, a derivationibus ignis, cogitetur iterum, de diruendis, exorto incendio, vicinis domi-

domibus. Experientia autem docuit soepe, quod impetus ventorum, per ejusmodi demolitiones majora causaverint damna. Incidit *diff. quæ est inter collecta Pip-pingiana*, ni fallimur, *de causis ventorum, tempore incendii*. Omni casu ventorum impetus, per nostra interstitia, ex ratione sat evidenti, augetur; accedit præterea & aliud incommodum, ex stillicidio duplici, quod fundamentis domuum nostrarum, quæ nobis ut plurimum sunt lignea, est perniciosissimum. Tandem & parietes communes paucioribus exstruuntur sumtibus.

§. XXIV.

Supereſt, ut moveamus quæſtiones quasdam, miſcellas, faciamusque poſitiones, ex materia ſervitutum, in genere & ex analogia, in ſubſtrato, haud difficulter decidendas. Cujus eſt reparatio? reſp. utriusque per principia, *l. 6. §. 2. ff. ſi ſerv. vind.* qui titulus regit præterea utramque actionem, confeſſoriam nempe & negatoriam; item de ſervitute fumum vicini recipiendi, *l. 8. §. 6.* disponit, pariter ac de ſterquilinio, *l. 17. §. f. add. COEPOLLA, C. 31. n. 5.* Actio finium regundorum a prædiis urbanis fere eſt aliena: Exſpectentur de utroque capite ulteriora. An licet, alterutri vicinorum, renunciare interſtitio? Reſp. negando, conf. ſuperiora.

§. XXV.

Quomodo nocivis publicæ plateæ effluviis, poteſt obviam iri? reſpondeat vel lex, vel dent conſilia architecti artifices. Concava parare, plateam verſus, niſi

& meatus posteriores fiant subterranei, nihil ad rem operabitur. In majoribus civitatibus vidimus machinas quadratas ligneas & elevatiores meatus, quos vocant Gassen, Gassen, (Könnsteine sunt quæque versum per plateas) Abzüge, Abzüge, Ein- und Anzüge, item Einschliche, oder Einschliche, *vid. SCHROETER, l.c.* subitus pergentes. Qui mitius sentiunt, confugiunt ad ideam & definitionem cloacæ, quo odiosa excrementa aliæque foetida & tædiosa; solis aliis fluidis, ex culinis & areis, Spühl-Regen- und andere faules Wasser, coluviebus & effundendis transitum permittentes, arceant. Sed impares sunt hi sapientes, quia, patresque matresque familias, cum suis domesticis, etiam ancillis, Camillis atque Sibyllis, modum difficulter servabunt, sed omnis generis effluvia derivabunt.

§. XXVI.

Ne interea illi Perfectionistæ habeant, de quo querantur, nos conceptus cloacarum, ad mentem illorum, circumscribemus. *B. SCHOEPPFERUS, in Synops. Pand. Tit. de S. P. LL. n. 26. 27. belle quidem differit: Servitus cloaca est jus colluviem in arcem vicini immittendi, l. 7. ff. de servit. Excrementa tamen aliæque foetentia per hanc cloacam ejicere non licet. BRUNN. ad. d. l. n. 3. nec urinam foetidam. STRICK. de J. S. (qui omnino legendus) disp. 5. C. 2. n. 42. contrafaciens injuriarum tenetur. STRICK. n. 43. Minus male hæc quidem olent; sed repetimus priora. Add. tit. ff. de cloac. l. 8. ff. si serv. vindic. Nequit etiam negari, quod ipso Jure Rom. datæ fuerint intolerabiliores, in hac specie,*

cie, servitutes. Audiatur SCHROETERUS, ex diff. de jure vicinitatis §. 25. v. Hic etiam locum habet servitus projiciendi, (diversa a priori) aliquid in domum vel arcem vicini, l. 8. ff. si serv. vind. extra quam servitutem, purgamenta, pabula, refegmenta, urinam & stercus, in vicini arcem ejicere non licet, d. l. In sequentibus habet aliquid, nostro themati vicinum, v. si locus sit divisus inter duos, sine tamen muro, sepe aut pariete, non potest convicinus ponere finem, nec aliquam aliam rem, quæ possit dare fumum aliquem aut malum odorem, aut damnum, alteri convicino. All. Cavalcan. l. 5. de delict. seu quasi-contr. dec. 8. n. 63. Vult in hac sordida materia, absolute legi Meviana decisio amplissima, quæ est 63. P. 3. Ingressus est notabilis: Est servitutum gravissimarum una, cloacam alterius in suo fundo habere. Nr. 2. exprimitur distinctio, inter cloacam habere & jus, per fundum exportandi excrementa. Sed moveant alii, hanc Camarinam. Cloacæ descriptioni inservit, l. 1. §. 4. ff. de cloacis, l. 9. ff. de S. U. P. Locus sit concavus, cujus vocis explicationem præbent Lexicistæ. Commendamus tandem lectionem illustrium prælectionum Huberianarum, P. 2. p. 276. n. 11. ubi distinctio in verbis: Loci, quos vulgus hodie cloacas vocat, potius sunt rivi, l. 1. de rivis.

§. XXVII.

Reparationes, & purgationes potest Magistratus mandare. Fiant illæ sumtibus communibus; hinc, si solus reficit alter, expensas pro parte potest repetere. Conf. l. 32. ff. de damn. inf. Per. l. 4. C. de adif. priv. coll. aliis, vid. COEPOLLA de S. U. P. c. 59. n. 7. f. detrectante interpel-

lato, post certum tempus dominium poterit acquiri. Fiat iustitia! In controversia, an, in servitute, non-mutua, teneatur serviens solus reparare, non sentimus, cum *Dn. RICHTERO Lips.* illud affirmante, in *diff. ex anno 1753., de domino serviente, ad prædii servientis refectionem obligato*; sed cum aliis communiter contrarium tenentibus v. gr. *B. WAHLIO, in Meletem. de servit. n. 5.* Argumentum, ex canone: quicumque obligatur ad finem, obligatur etiam ad media, habet pariter ac alii suas fallentias. Tribus: resectio est coactiva, vid. juxta analogiam, late *B. GERDES fCt. Gryph. in Diff. de Jure vicinorum, Concl. 2.* Argumentum, a pariete communi est invincibile. *Vid. allegandi, MANTZIUS & SCHERBAUM.* Idem tenendum de purgatione.

§. XXVIII.

Salubritas aeris est, in præcedentibus, multum in themate: Respiciatur eadem graviter, nec impediatur per obstantia. De salubritate aeris Rostochiensis, cujus Papa, in Bulla foundationis, meminit, *specialem dedit diff. Rost. insignis Medicus B. Dn. DETHARDING.* Possidemus eandem, sed caremus Wittebergenfi, juniore, ex eodem argumento urbem illam academicam, quæ sit optime instructa, commendante.

§. XXIX.

Jus commune non novit, uti jam supra expressum, nostra interstitia, sed tantum murum & parietem communem, de quibus ex professo scripserunt, *MANZIUS*

in

in append. Tr. de Servitutibus § 70. SCHERBAUM *in diff. inaug. hab. Argent. 1671.* § *rec. ibid.* 1747. *Evolv. l. 4. §. pen. f. ff. de A. D.* Putabamus, in notione intergerini forte aliquid ex *Festi Lib. 9.* inveniri, sed nihil aliud involvitur, quam paries communis.

§. XXX.

Quæstionem, utrum alter vicinorum, invito altero, fenestras, vel alios sordium aut fumi meatus facere? negamus, nec sufficit oblatio ad clatra. Si consenserit alter, vel reciproce talia fiant, emergit servitus vulgaris, cujus requisita sunt aliunde petenda. Si tertius vicinus aliquid immittendi jus habet, pariter fit servitus vulgaris. Cogitetur, de famosa lege *foramen*, 28. *ff. de S. U. P.* ad quam disseruit eleganter B. HEINECCIUS *in supra all. diff. de causa perpet. serv. §. 7. Evolv. MANZIUS, de servit. p. 202.* qui in præcedentibus, p. 199. festive de cloacis scripserat. In genere, de fenestris, *vid. Jus commune* § *Lubec. & leg. THOMAS. Diff. de non-ente act. adversus adif. per amulat.* Absint procul omnia foetida, etiam intestina animalium, crepundia abjecta & similia. *Vid. passus diff. de actione injuriarum.* Casus Rostochii antidhac decisi nondum sunt ad manus; sequentur suo tempore, inter selecta. Ultimus erat Holsatus, ni fallimur, Eutinen-sis, vel Ploenensis, cum ichnographia.

§. XXXI.

Tandem de modo procedendi & de actionibus foret porro cogitandum, nisi vel jam inspersum, vel ex vulgari
fer-

servitutum materia, quæ actiones, confessoriam & negatoriam, constaret. Itio in res præsentis erit utilissima; etiam summarissime procedetur; Locum pariter invenientibus mandatis sine clausula. De actione injuriarum, supra. De remediis suspensivis, *vid. GERDES, de Jure vicinorum C. 2. concl. 7. §. 4.* ubi præcedunt & sequuntur varia, de novi operis nunciatione, de præscriptionibus, cet. *add. latissime scribens STRUV. diff. de ædificiis privatis, a. §. 72.*

§. XXXII.

Non incidit, nec ullus scriptor de servitutibus practicus, vocavit eundem in memoriam, superiora scribentibus, textus Legis, ex tabula Octava, inter Romanas illas duodecim: *Ambitus parietis, sesterius pes esto.* Gothofredina paraphrasis eundem ita effert: *Inter vicinorum ædificia, ad circumeundi facultatem, spacium vacuum duorum pedum & semis relinquitur.* Sed antiquatam mox fuisse hanc græcam dispositionem, propter splendidissimæ Romæ conditionem, credimus. *Imperatores Antoninus & Verus, Augusti, ita Commentator, rescripserunt, in area, quæ nulli servitutem debet, posse dominum, vel alium voluntate ejus ædificare, intermisso legitimo spacio.* Quæ Gothofredus paraphrastes, de quinque pedibus e regione legis: *Intra V. P. æternæ Auctoritas esto, commentatur, per parenthesin, ad v. Spacium quinque pedum (quod vacuum inter duos agros erat ad accessum & circumductum aratri) usucapere jus non esto, patiuntur conceptus distinctiores.* Textus Tabulæ X. cujus ratio sat est evidens, limi-

limitationisqve factæ impatiens: *Rogum bustumve novum
edes alienas propius LX. pedes, si dominus nolet, ne adicito,
de urbe plane non est accipienda, per textum ex Tab. X.
Hominem mortuum in urbe ne sepelito, neve urito.* Inscripta
est dicta tabula octava, à Commentatore, de *Jure prædia-
torio.* Dni. BACHII *diff. Lips. ex anno 1752. eruditissimam
de Jure prædatorio, frustra ad nostrum thema legimus.*

TANTUM, HAC VICE.

ADDITAMENTA.

I. Relegendis superiora, de de- & difformitate evitan-
da, incidit litigium Jctorum, de vero conceptu, servitutis altius
tollendi, & sentimus, cum Dn. KRAUSIO, Jcto Viteb. *juxta
thesin 5. inter controversas, de S. P. U. Non omni, ita ille, caret
probabilitate, conjectura PAGENSTECHEI, servitutem al-
tius tollendi, apud Romanos, ut plurimum propter jus con-
tignationis fuisse constitutam. hab. est diff. 1759. Videantur plateæ,
maxime novæ, in nonnullis urbibus celebrioribus. Conf. Dn.
ESTORIS obs. de altitudine ædium Rom. cum notis Dn. JÜGLE-
RI, ed. Lips. 1736.*

II. Huc venientibus referebatur, Interstitia nostra esse fun-
data in summa quadam Ordinatione; sed frustra rogavimus pro-
ducturos, communicaturos. Accepimus, interea, ab amica
manu, e quinque Mandatorum & Commissiorum clementissi-
morum ex anno 1716, copias. Constat, ex illis, de providentia,
Serenissimi Regnantis CAROLI LEOPOLDI, gl. mem. Flamma
fere totam consumserat urbem. Jubebatur, cum oblationibus gra-
tiosissimis, ut restauraretur ornatior. Nihil de Interstitiis. Ex-
cerptum, ex multis, juvat passus nonnullos sequentes: *Einen
Grund-Riß machen, wie eins und anders könne verbessert wer-
den.*

den. . . . Alle Häuser zwey Geschosß hoch; und zwar alle gleich, mit einem Obeer-Dache und keine mit Giebeln. . . . Alle acht Häuser sollen eine Brand-Mauer aufrichten und unterhalten. . . . Die Gassen sollen nach dem Riß gemacht werden. . . . Alle Häuser sollen gleich hoch, die untersten Gemächer zehn Fuß und die obersten neun Fuß hoch, im Lichte seyn. Alle Dächer, auch derer stehengebliebenen Gebäude, sollen durch Ziegel-Steine gefertigt werden. Die Eckhäuser sollen, nach der Obeer-Gassen, eine Brand-Mauer haben. Qvæ de cura ignis, de horreis, puteis, sæpibus atqve plateis, item de latitudine facierum singularum domuum disposita sunt, merentur submissam attentionem spirantqve insignem clementiam. Qvæ SERENISSIMUS PATER PATRIÆ, Fundator hujus Academiæ FRIDERICIANÆ longe clementissimus atqve gratiosissimus, anno proxime elapso, in eundem finem mandavit sapientissime, legenda venient propediem. Hac vice adjungimus bina edicta Serenissimi Regnantis illustrissima; alterum d. d. 20 Oct. 1756. civitatum Meckl. securitatem, contra incendia respiciens; alterum, d. d. 13 Maji, 1757, impuritates arcens, qvo & extraneis (subditos enim decet talia sancte sibi habere) constet, qvanta sit cura & providentia summa, pro civitatum patriarum utilitate, flore atqve ornatu.

III. Evolvatur *le Dictionnaire de Voyageur*, ubi ad vocem germ. Zwinger, legitur: L'espace, entre les maisons & les murailles, de les villes, ou il n'est pas permit, de batir. Intersepi-mentum, interstitium, pomoerium. Legatur, largiter ad v. *pomoerium* scribens, CALVINUS, in *Lexico Juris utriusque magno*.

IV. Prætulimus, supra, domos transversales, die Obeer-Häuser, virtute etiam Ordinationis Ducalis clementissimæ. Dantur earundem tres species, de quibus aliquando distinctius.

V. Vult legi, B. ROTHII, *JC. Jen. diss. de eo, qvoad justum est, circa domum cujusque propriam & suam*, hab. 1678. Cap.

Cap. 1. de acceptione notionis, domus, multus est, demonstrans, ex LL. & Autoribus, domum significare familiam, praesertim in Juribus illustribus, publico & feudali.

VI. Auditur, inter nos, van sienen veer Palen & intendi-
tur domus atqve habitatio, etiam qvoad conductores. *Sächs. Land-Recht, in glossa, Lib. 2. Art. 66. ita: Ein Miehler genüßt auch dieses Haus-Friedens, in seinen gemieheteten vier Pfählen. Conf. B. GERDES, diss. Gryph. hab. 1647, rec. 1704. de Pace domestica, C. 2. §. 3. 4. ubi & memoratur S. Peters Friede, de qua vid. Praesidis progr. festivale Mich. ex anno 1755, de de- fenestratione, veteribus consueta. Add. BECHTIUS, de securi- tate & salvo conductu, von dem Gottes-Frieden . . . Haus- Frieden. BOCH, de pace burgorum & APPOLD, de Signo pacis, inter Dn. ESTORIS H. Schriften, P. 7. n. 4. 5.*

VII. Bützovii nec Jus Lubecense, nec Jus Sverinense valet.

Plura b. c. D. dabit, proxime, scriptum *de urbe Academi- ca*, item successiva *Historia Civitatis Bützoviensis*.

*Det pacem, in diebus nostris, Dominus, cui sit
Laus, Honor & Gloria.*

Beilage.

zweiter, höchster, Herzoglich-Meckl. einschlagender Edicten,
aus denen Jahren 1756 und 1757.

I. Verordnung,

daß, in den gesammten Städten, die Stroh- und Rohr-Dächer,
binnen Jahres Frist, abgeschaffet werden sollen.

Friederich,

von Gottes Gnaden,

Herzog zu Mecklenburg, Fürst zu Wenden, Schwerin
und Rügenburg, auch Graf zu Schwerin, der
Lande, Rostock und Stargard, Herr.

Es hat die traurige Erfahrung gelehret, welchergestalt, zeit-
hero, verschiedene Städte, unserer Herzogthümer und Lan-
de, mit Feuers-Brünsten heimgesuchet, und die daraus ent-
standene unglückliche Folgen dadurch vergrößert worden, daß die
mehresten Häuser mit Stroh gedeckt gewesen, mithin um desto
leichter Feuer gefasset, und dasselbe allgemein gemachet haben.

Wann wir nun unsere Landes-väterliche Obsorge mit Ernst
und Nachdruck, dahin zu richten gemeinet sind, daß, zu Vorbeu-
gung solcher um sich greiffenden Feuers-Gefahr, in unseren sämtli-
chen Städten, die schädlichen und gefährlichen Stroh- und Rohr-
Dächer weggeschaffet und die Häuser und Ställe, ohne Ausnah-
me, mit Steinen gedeckt werden; So befehlen wir allen denen-
jenigen Bürgern und Einwohnern, in unserer Stadt . . . wel-
che annoch, Häuser und Ställe, mit Stroh gedeckt besitzen, hie-
mit gnädigst und ernstlich: daß Sie, binnen Jahres-Frist, folg-
lich zwischen jetzt und Michaelis 1757. die Stroh- und Rohr-Dä-
cher, von ihren Häusern und Ställen, abreißen; dagegen selbige
mit Ziegel decken, zugleich aber auch Schorsteine auf- und zum
Dach

Dach hinausführen, und solches alles, bey Vermeidung, der
schärfsten Anhaltungs-Mittel, nicht anders halten sollen. Wor-
nach sich jedermänniglich zu richten. Urkundlich, unter unserm
Handzeichen und aufgedruckten Herzoglichen Innsiegel. Gegeben
auf unserer Bestung Schwerin, den 20 Oct. 1756.

Friederich, H. i. M.

(L. S.)

II. Edict.

Die Wegschaffung, der heimlichen Oerter, an
den Gassen, betreffend.

Wir Friederich,

von Gottes Gnaden,

Herzog zu Mecklenburg, Fürst zu Wenden, Schwerin
und Rügenburg, auch Graf zu Schwerin, der Lande
Rostock und Stargard, Herr.

Fügen, nebst respectiven Entbietung, unsers gnädigsten Grus-
ses, gesamten Einwohnern in unsern Städten, hiemit zu
wissen, was Gestalt uns gebührend berichtet worden, das
einige derselben, kein Bedencken tragen sollen, heimliche Oerter
und Abtritte, an den öffentlichen Gassen zu halten; oder wenigstens
die Ausflüsse dahin abzuleiten. Wann nun dergleichen öffentliche

d 3

Unflä-

Unflätereien schon von selbst einem jeden verabscheuendlich seyn sol-
ten; so finden wir uns um desto mehr bewogen, unser äusserstes
Misfallen darüber, kraft dieses, erkennen zu geben, mithin allen
Einwohnern, in unsern Städten, sie seyn, wes Standes oder We-
sens sie wollen, hiemit, bey Vermeidung gestrackter Execution, und
anderer unbesiebigler Verordnung, höchsternstlich anzubefehlen, daß
sie alle an den Gassen habende Abtritte und heimliche Derter, oder
die Ausflüsse aus denselben nach den Gassen, ohne den mindesten
Anstand abschaffen und gänzlich abthun, oder wenigstens derge-
stalt vermauren sollen, daß davon, an den Gassen, nichts weiter
und auf keine Art zu bemercken ist. Wie wir denn auch hiemit
ganz ernstlich verbieten, den Unflath, aus den Abtritten und heim-
lichen Dertern, es sey bey Tage oder bey Nacht, auf die Gassen zu
bringen und daselbst auszuschütten; Immassen derjenige, der sich
dazu gebrauchen läßt, mit scharfer Leibes- auch nach Befinden, Zucht-
Haus- und Karren- Strafe; derjenige aber, der die Ordre dazu
gibt, mit einer Geld- Strafe von funfzig und mehr Reichsthaler,
unnachlässig belegt werden soll. Befehlen darauf Burgermeistern,
Gerichten und Räthen, in unsern Städten, gnädigsten Ernstes, auf
die prompte Befolgung, dieser unser Patent- Verordnung, mit al-
lem Nachdruck, ohne Ansehen der Persohn und des Standes, zu
halten; Gestalt ihnen solches hiemit, in Ansehung dererjenigen,
welche sonst ihrer Gerichtsbarkeit nicht unterworfen sind, *vi speci-*
alis commissionis, befohlen und aufgetragen seyn soll. Und damit
sich niemand mit der Unwissenheit entschuldigen könne, haben wir
dieses unser Edict nicht nur durch den Druck beband gemacht, son-
dern auch, durch die Magistrate und Gerichte in den Städten pu-
bliciren lassen. Urkundlich, unter unserm Handzeichen und aufge-
druckten Innsiegel. Gegeben auf unser Festung Schwerin,
den 13 May 1757.

Friederich, S. J. M.

(L. S.)

PRÆ-

PRÆNOBILISSIMO ATQVE DOCTISSIMO
DOMINO RESPONDENTI,

COGNATO ATQVE COMMILITONI SUO,

LONGE SVAVISSIMO.

S. P. D.

PRAESES.

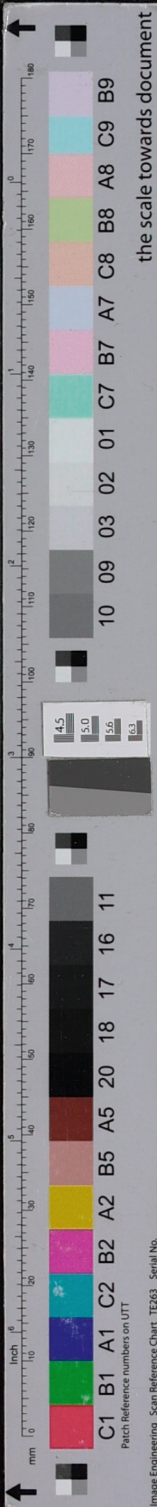
Opportune, mihi, (scribo, ex veteris Juris Romani formulis, vid. OBRECHT, *Exercit. Juris Antiqui, ex editione Rasseoviana, p. I. seq.*) venienti huc, Bützovium, occurrebas primus, inter Dominos Studiosos nostrates exoptatissimos. Tres & ultra, abinde, in hunc diem quotidie mecum consumpsisti horas, in meo Lectorio & illorum es ex numero, qui, sine fonticissimis causis, nullam negligunt lectionem. Formula coepta habet, in sequentibus: *Ambula mecum in jus! ambula mecum in jus!* Noscunt, qui nostri ordinis sunt amici, quid sit jus, in hoc sensu: quid in jus vocatio. Disceptandum de causis controversis: non autem pars aëtrix contra Te, reum, ero, sed potius communem tecum faciam causam. Gratias igitur ago Tibi, quod mihi non responderis, ut Romani, in jus vocati, solebant: *quid me trudis? quid me rapis?* sed quod benevolus atque facilis mihi comes sis factus. Annales hujus Academix *Friedericiane*, semper loquentur, quod Tu primam, in eadem, defenderis disputationem juridicam. Semper honos nomenque tuum laudesque manebunt. A teneris mihi fuit nomen *Darjesianum* gratissimum, & ex genealogia, conjunctissimum. Venerabilis mihi semper erit Darjesiana domus, Rostochii ad forum, antiquitus humuli, postea lupuli, sita, propter Patris & filiorum, inter quos meus intimus, a me creatus Dn. Magister, *Bartholdus Darjes*, Pastor Gruslovienfis meritisissimus, jamque beatus. Expertus, a teneris, fui venerandi, & vere doctissimi Pastoris Boddinensis, *B. nunc Dn. M. Henrici DARJES*, amorem; nec carui favore, Fratris ejusdem, *B. M. Darjes*, Pastoris Gustrov. religiosissimi, cujus Filius est Ill. ille Jen. JCtus & Philosophus. Beatus Tuus Avus Dn. *M. Ulricus DARJES*, Pastor Parchimo-Dammenfis, insigniter meritus, erat mihi Fautor & Amicus sincerissimus. Maxime Rev.

Dn.

Dn. Pater Tuus *Dn. Jo. Fried. DARJES*, Pastor Senior Walle-
 nensis, optime meritis merentissimusque est ex meis, quos,
 ut Professor Moralium Rostochiensis, anno 1726. una cum Fra-
 tre, *Dn. Victore Jacobo*, creavi Magistros; est Fautor & Ami-
 cus mihi svavissimus, cui Deus T. O. M. largiatur longævam vi-
 tam omnigenamque felicitatem, & ut efferre soleo, in verna-
 cula lingua, Freude an seinen Kindern. Biga Patruorum Tuo-
 rum fuit per annos, inter meos Domesticos & Auditores. Te-
 stantur de illorum ardore variæ impressæ intimationes Collegio-
 rum disputatoriorum, & me Præside, publice habitæ disputatio-
 nes. Alter natu major, *Dn. Andreas Ubricus*, obiit, ut Juris
 Practicus; alter *Dn. Henr. Andreas DARJES*, Fautor & Ami-
 cus mihi dilectissimus, ornat Patriam, ut Senator, maxime me-
 ritus. Deus illi & familiæ benedicat largiter. Liceat adjicere,
 ex historia feudorum Meckl. Tux, qvi Juris clientelaris com-
 muni & Meckl. cultor, Bützoviensis, singularis mihiqve quoti-
 die assiduus es, documentum celebris familiæ *Darjesianæ*. Pa-
 gina hæc patitur tantum summam, alia propediem dabit integras
 litteras investituræ, super feudum *Suckow*. Ingressus hic est:
Wy **Magnus** unde **Baltasar**, van **Gottes Gnaden**,
Hertoghe to Mecklenborg, t. t. investitus stat in verbis: de ducht-
 rige, unse leve getrue, **Tönniges Blücher** . . . Passus hodie
 occasionalis ita fuit: desülwen (*Suckow*, cum pertinentiis) zelige
Vulrat Darges van Uns mit Lehn entfangan, beseten, gebrucker,
 unde genüttet heft . . . Datum: de gegeben, unde geschreven is,
 to Schwerin, na Christi unses **H**Ern Gebort, vöstinhundert unde
 im dridden Jare, am Dage na Egidii, des hilligen Abbetes. Satis
 hac vice. Veni mecum in cathedram & proba Auditorio tuam
 virtutem eruditionemque. Præsta te, per omnem tuam vitam,
 virum & orna patriam familiamque. Deus T. O. M. adspirabit,
 & gratia Patriæ Patris benevolentiaque Mœcenatum, te promo-
 vebit feliciter. Vale & parta tuere, perque omnem vitam ube-
 riora quære: Es omnino ex illis, quibus Imperator, in epologo
 procemii Inst. promittit partem Reip. ad gubernandum concor-
 dendam. Me, hæc scribentem, teque valde amantem, conser-
 va, & post meum obitum, in amica memoria. Dab. Bützovii,
 anno MDCCLXI. die XXV. Junii.

the scale towards document

is in Jure effectibus, hab. Kel. 1725. cujus
riam appellat eousque incultam. Præ-
bene placens, eoqve exiens, qvod sit,
tas, ipso jure constituta, vi cujus servi-
a, vel in re sua, aliquid pati vel non

§. XXI.

us, a §. 10. differitur, ad nonnullas le-
servitutum, ab ædificiis urbanis, arcen-
am nempe de urbe Roma tantum sint
st erudita varia, de constitutionibus
: de servitute ædificiorum quæstiones, qvo
es, eo etiam ibidem sunt frequentiores;
rariores, ac spatium ædificandi illic ma-
urbibus populosis. In §. 13. ulte-
us differit localibus, & eleganter alle-
verbis ad urbem Constantinopolita-
Objectum Constitutionis illius est
, cum norma distantiarum. Quam
permittere, integram insertionem.
omnibus, qvorum multi repetent le-
aliva, ex primis præfationis verbis:
fit, in hac regia civitate, circa domuum
emendare, justum credimus. Providen-
tamb. vid. in una pagina, in *Steu-*
b. Stat. Lub. & Hamb. ax. 23. Addimus,
nostrarum civitatum, imo pagorum
utes consuetudinarias, plane singula-
res,